

SANKTUARIUM DUCHA ŚWIĘTEGO

Pobożność chrześcijańska oddając cześć Maryi nadawała Jej na przestrzeni wieków tytuły, które odnosiły się do Niej bądź to ze względu na godność i pełnioną funkcję, bądź to wyrażały relację zachodzącą między Maryją a Duchem Świętym. Niektóre z nich uznano z biegiem czasu za słuszne, inne natomiast zakwestionowano jako mniej właściwe¹ albo nawet nieodpowiednie. Nie wnikając w treść wszystkich nadawanych aktualnie Maryi nazw i tytułów chcemy uwzględnić obecnie te Jej tytuły, które występują w dekretach Soboru Watykańskiego II i w najnowszych wypowiedziach Magisterium Kościoła i w szczególności sposób ukazują relację zachodzącą między Maryją a Duchem Świętym. Zanim przejdziemy jednak do tych określeń dobrze będzie uwzględnić analogiczne nazwy nadawane Maryi na przestrzeni wieków, które uwypuklały na swój sposób problem relacji zachodzącej między Maryją a Duchem Świętym, takie jak: Mieszkanie, Świątynia, Przybytek, Tabernakulum, Sakrarium i Sanktuarium Ducha Świętego.

1. Tytuły nadawane Maryi w ciągu wieków

Maryję obdarzano na przestrzeni wieków różnymi tytułami. Obok podstawowych tytułów określających Ją samą w sobie lub w relacji do Boga, takich jak: Boża Rodzicielka, Matka Chrystusa, Najświętsza Dziewica, Niepokalana, Wniebowzięta, pojawiły się także określenia relatywne, wskazujące na Jej odniesienie do stworzenia: Orędowniczka, Wspomożycielka, Pośredniczka, Pomocnica itp. Te ostatnie tytuły — jak stwierdza soborowa konstytucja „Lumen Gentium” — należy tak pojmować, że „niczego nie ujmują one ani nie przydają godności i skuteczności działaniu Chrystusa, jedynego Pośrednika” (KK 62). Skoro zaś nie ukazują one relacji zachodzącej pomiędzy Maryją a Duchem Świętym, nie będą obecnie szerzej uwzględnione.

Soborowa konstytucja dogmatyczna o Kościele nazywa ponadto Maryję „Sakrarium Ducha Świętego” (53). Również papież Paweł VI w adhortacji apostolskiej „*Marialis Cultus*” mówi o Maryi

¹ H. Mühlen, *Una mystica persona. Eine Person in Vielen Personen*, Paderborn 1964.

jako o „Sakrarium” Ducha Świętego. Wyjaśniając bliżej ten tytuł Paweł VI stwierdza w tym dokumencie, że na określenie uroczystości przypadającej w dniu 25 marca przywrócono dawną nazwę Zwiastowanie Pańskie, co ukazuje aspekt maryjny tej rzeczywistości. Maryja bowiem w Zwiastowaniu stała się Matką Bożą, i to na mocy działania Ducha Świętego, co z kolei wiąże się z przypisywaniem Mu dziewiczego Macierzyństwa Maryi. Wymieniając zaś na innym miejscu tego dokumentu (nr 11) modlitw odnowionego przez siebie Mszału Rzymskiego, Paweł VI akcentuje godność Maryi, mówiąc o Niej, między innymi, jako o „Sakrarium” Ducha Świętego. W numerze 26 „*Marialis Cultus*” ukazany został wreszcie wpływ Ducha Świętego na Maryję od pierwszej chwili Jej istnienia aż do wylania tegoż Ducha na rodzący Kościół w dniu Pięćdziesiątnicy. Ojcowie Kościoła przypisują, zdaniem papieża, świętość pierwotną Maryi i Jej płodność dziewiczą samemu Duchowi Świętemu. Ta wielka świętość Maryi właśnie sprawia, że nazywana jest Ona „Pałacem Króla, Komnatą Słowa, Świątynią lub Przybytkiem Pana, Arką Przymierza lub Uświęcenia”.

Papież podkreśla także mocne działanie Ducha Świętego na Maryję, w Jej życiu ziemskim. Trzy Osoby Boże: Ojciec, Syn i Duch Święty działają na Maryję (i na nas) jako przyczyna sprawcza, natomiast sam Duch Święty działa w Maryi (i w nas) jako przyczyna formalna — modli się za pomocą intelektu i woli Maryi, które zespolone z Nim samym tworzą Jego „Sanktuarium” Maryja była zespolona z Duchem Świętym w wyjątkowy sposób, i dlatego to Ojcowie Kościoła nazywają Ją Świątynią Ducha Świętego — stwierdza Paweł VI ².

2. Zagadnienie relacji Maryi do Ducha Świętego

Możemy zauważyć na podstawie nadawanych w ciągu wieków Maryi tytułów, że problem relacji zachodzącej między Nią a Duchem Świętym występował już dość wcześnie. Również tę zależność Najświętszej Dziewicy od Ducha Świętego dostrzegła pobożność chrześcijańska, którą ujął i wyraził po mistrzowsku św. Ludwik Maria Grignon de Montfort ³, po nim zaś na swój sposób starał się sformułować O. Maksymilian Kolbe ⁴. Były to jednak ujęcia

² Por. też D. Bertetto SDB, *L'azione propria dello Spirito Santo in Maria*, Marianum 41 (1979) 443 nn.

³ Św. Ludwik Maria Grignon de Montfort, *Traktat o prawdziwym nabożeństwie do Najśw. Marii Panny*, Niepokalanów 1948, s. 206.

⁴ Por. *Pisma Ojca Maksymiliana Marii Kolbego*, Niepokalanów 1970, t. I-VII.

typowo pobożnościowe, którym, niektórzy przynajmniej teologowie zarzucali brak ściśle teologicznego spojrzenia.

Znany współczesny teolog niemiecki H. Mühlen mimochodem, jakby na marginesie przytaczał w swoim dziele „Una mystica persona”⁵ dwa razy zarzut protestancki, że Maryja zajęła w życiu i pobożności chrześcijan miejsce Ducha Świętego; można też było czytając jego wypowiedzi, odnieść wrażenie, iż podziela on to sformułowanie.

Stwierdzenie Mühlena, które podjął z kolei R. Laurentin, spotkało się z ostrą krytyką takich autorów jak: G. Dejaive⁶, J. M. Salgado⁷, J. M. Alonso⁸ i innych. Ich prace, a zwłaszcza adhortacja apostolska Pawła VI „Marialis cultus”, przyczyniły się później do zmiany postawy H. Mühlena, który w późniejszych swoich rozważaniach⁹ doszedł do stwierdzenia, że Maryja jest pracharyzmatyczką, czyli pierwszą chrześcijanką obdarzoną w pełni darami charyzmatycznymi Ducha Świętego. Do podobnego wniosku dochodzi także z biegiem czasu R. Laurentin¹⁰, a stanowisko to podziela również kard. L. J. Suenens¹¹.

Do rozwoju takiego właśnie pneumatologicznego ujęcia mariologii oraz miejsca Maryi w Kościele przyczyniła się w pewnej mierze pogłębiona refleksja teologiczna nad konstytucją dogmatyczną o Kościele i innymi dokumentami Soboru Watykańskiego II, ukazującymi obecność i wielką rolę wiernych w Kościele jako Ludzie Bożym.

Adhortacja apostolska Pawła VI „Marialis cultus”, Międzynarodowy Kongres Mariologiczno-Maryjny w Rzymie w 1975 roku wniosły wiele nowych i ciekawych spojrzeń na to zagadnienie i ukazały w nowym jakby świetle relację zachodzącą między Maryją a Duchem Świętym.

Skoro niektórzy teologowie mówią o Maryi, że jest pierwszą

⁵ §§ 7. 08. 1; 8. 98. 1 nn.

⁶ G. Dejaive SJ, *Un tournant dans l'ecclésiologie. A propos d'un livre récent*, Nouvelle Revue Theologique 87 (1965) 961—963.

⁷ J. M. Salgado OMI, *Pneumatologie et Mariologie. Bilan actuel et orientations possibles*, Divinitas 15 (1971) 421—428.

⁸ J. M. Alonso, *Mariologia y Pneumatologia. En torno al libro de H. Mühlen*, Ephemerides Mariologicae 21 (1971) 115—121; tenże, *Mariologia y Pneumatologia (II)*, Ephemerides Mariologicae 22 (1972) 395—405.

⁹ Por. H. Mühlen, *Der Aufbruch einer neuen Verehrung Marias. Der Heilige Geist und Maria: Zur Struktur der charismatischen Grunderfahrung*, Catholica 29 (1975) 145—163.

¹⁰ Por. R. Laurentin, *Pentecôtisme chez les catholiques*, Paris 1974, rozdz. X; *Marie, prototype charismatique*, s. 241—250.

¹¹ Por. L. J. Suenens, *Une nouvelle Pentecôte?*, Paris 1974, rozdz. X; *L'Esprit — Saint et Marie*, s. 229—246.

charyzmatyczką, czyli Istotą obdarzoną specjalnymi darami Ducha Świętego, to możemy w ślad za nimi stwierdzić, iż Duch Święty wybrał Ją sobie na Mieszkanie i Świątynię, że uczynił z Niej swe Sakrarium i Sanktuarium.

3. Maryja mieszkaniem Ducha Świętego

Człowiek, gdy jest w stanie łaski Bożej, przemienia się w Mieszkanie Boga. To przebywanie Boga w nim charakteryzuje się całkowitym oddaniem się Boga stworzeniu tak, aby człowiek mógł jak gdyby Go dotknąć. Bóg oddaje się człowiekowi jako Ojciec, jako Przyjaciel, jako Współpracownik, jako Uświęciciel. Bóg zatem staje się zasadą życia wewnętrznego w człowieku — przyczyną sprawczą i wzorcą jego życia i postawy. W ten sposób sam Bóg Trójjedyny zamieszkuje w człowieku, przekształca jego duszę w Świątynię Świętą, wzbogaconą wszelkimi cnotami¹¹. To mieszkanie Boga w duszach przez łaskę przypisywane jest jednak w pewnej mierze Duchowi Świętemu, albowiem św. Paweł mówi: „Czyż nie wiecie, żeście Świątynią Boga i że Duch Boży mieszka w was?” (1 Kor 3, 16). Chodzi więc o obecność Ducha Bożego określoną w sposób szczególny, a mianowicie o obecność, jaką Bóg obdarzył usprawiedliwionych, o miłość osobową potwierdzającą się i ukazującą się w poznaniu i miłości. Takie zamieszkiwanie Boga w duszy człowieka sprawiedliwego stanowi żywe jego uświęcenie oraz sprawia, że ten, w kim Bóg mieszka, upodabnia się do Boga, do Zamieszkującego w nim.

Nie ulega wątpliwości, że obecność Boga, w duszy człowieka sprawiedliwego poprzez łaskę stanowi niemałą trudność dla poznania ludzkiego i dla doświadczenia; jedynie relacje różnych mistyków przybliżają w pewnej mierze przeciętnemu chrześcijaninowi tę przebogatą rzeczywistość zamieszkiwania Boga w człowieku.

Na jeden jeszcze fakt wypada zwrócić uwagę: o człowieku możemy powiedzieć — ściśle rzecz biorąc — tylko w czasie chrztu, że jest mieszkaniem Ducha Świętego. Człowiek oczywiście powinien być zgodnie z Objawieniem mieszkaniem Ducha Świętego; jednak grzech tkwiący w naturze ludzkiej, sprawia że jest na ogół niestałym mieszkaniem. Wydaje się też, że nie możemy o nikim z pewnością powiedzieć, że Duch Święty w nim przebywa; możemy natomiast stwierdzić, że Duch Święty czuwa, czeka, pragnie mieszkać, ale nie zawsze mieszka. Duch Święty bowiem mieszka

¹² Por. M. G. Bonano OSB, *El Espiritu Santo y Maria en el Vaticano II*, Ephemerides Mariologicae 28 (1978) 202.

tylko w świątyni, i jedynie człowiek święty (usprawiedliwiony) staje się miejscem zamieszkiwania Ducha Świętego¹³.

Gdy natomiast mówimy o Maryi, że jest Mieszkańcem Ducha Świętego, wówczas przez to wyrażenie uwypuklamy fakt stałego zamieszkiwania Ducha Świętego w Maryi. Ona zawsze była wierna i uległa Duchowi Świętemu, a tym samym napełniona Jego darami, które w Niej wzrastały; dlatego też Kościół nie waha się nazywać Ją „Świątynią Ducha Świętego”.

D. Bertetto mówi, że Bóg Ojciec i Duch Święty działają sprawczo na Maryję (i na nas) i że dopiero w Maryi (i w nas) Duch Święty działa jako przyczyna formalna: On sam prosi i modli się. Stąd też Maryja jest nazwana przez Ojców Świątynią Ducha Świętego¹⁴.

4. Maryja „Świątynią Ducha Świętego”

Wyrażenie „Świątynia” oznacza miejsce święte, które w Starym Testamencie oznaczało obecność Boga wśród ludzi.

Tytuł „Świątynia Ducha Świętego”, przypisany został Maryi nie tylko przez tekst liturgiczny, ale powraca on także w modlitwie polskiej z XV wieku między dwoma wyznaniem maryjnymi, a także w Sekwencji dominikańskiej z XVI wieku, która pozdrowia Ją, jako czcigodne Sanktuarium Ducha Świętego¹⁵.

W tradycji chrześcijańskiej nazwa „Świątynia Ducha Świętego” w odniesieniu do Maryi jest o wiele wybitniejsza i wyższa niż w zastosowaniu do poszczególnych chrześcijan, ponieważ Bóg obdarzył Najświętszą Dziewicę swoją łaską od pierwszej chwili jej zaistnienia¹⁶.

Duch Święty od chwili Niepokalanego Poczęcia Maryi miał w swojej opiece Jej ciało i duszę. Zachował Ją nieskalaną od wszelkiej zmyzy grzechu pierwородnego oraz przyoblekł w łaskę, wszelką cnotę i charyzmaty. Uczynił z Niej stałą Świątynię i uzdolnił do wykonywania Jej wyjątkowego posłannictwa, rozszerzając i przepełniając każdego dnia coraz bardziej Jej zdolności

¹³ Por. Th. Strotmann OSB, *Le Saint — Esprit et la Théotokos dans la tradition orientale*, *Etudes Mariales* 25 (1968) 88.

¹⁴ Por. D. Bertetto SDB, art. cyt., s. 443.

¹⁵ Por. B. Przybylski OP, *La Vierge et L'Esprit selon les sources médiévales polonaises*, *Etudes Mariales* 26 (1967) 60 n.

¹⁶ Por. M. G. Bonano, art. cyt., s. 205; J. Solano, S. J., *Maria y et Espiritu de la verdad*, *Estudios Marianos*, 41 (1977) 42; Siergij Bułgakov, *Kupina nieopalimaja*, Paryż 1927, s. 175.

receptywne dla przyjęcia życia Bożego aż do Jej chwalebного Wniebowzięcia włącznie ¹⁷.

R. Laurentin, powołując się na Ojców Kościoła, podkreśla, że Maryja jest miejscem wybornym, Świątynią żywą. Jest pierwszorzędnym miejscem Ducha Świętego, gdzie Jego mieszkanie daje początek Chrystusowi — powoduje narodziny Chrystusa. Dynamiczna obecność Bożego Parakleta w Maryi czyni z Niej „zasadę mieszkania”, powołaną do tego, ażeby przekształcić się w mieszkanie powszechne, mające się zrealizować eschatologicznie ¹⁸.

Samo jednak wyrażenie „Świątynia” nie podkreśla jeszcze tak mocno faktu, że Maryja jest „miejscem świętym” jak wyrażenie „Sakrarium”. Dlatego też rozważmy obecnie pokrótce treść teologiczną tego tytułu także nadawanego Maryi.

5. „Sakrarium” Ducha Świętego

Wyrażenie „Sakrarium”, jak się wydaje, bardziej podkreśla niezwykłą godność Maryi, Jej wyjątkową świętość oraz wskazuje, iż dar świętości otrzymała Ona od samego Ducha Świętego.

Św. Izydor z Sewilli, chyba jako pierwszy, zastosował w odniesieniu do Maryi nazwę „Sakrarium” Ducha Świętego. Od tej pory wielu pisarzy chrześcijańskich posługuje się tym określeniem, uznając je za bardziej właściwe od innych. Czynią tak zwłaszcza teologowie Wschodu, jak np. Mateusz z Filadelfii. Również liturgia rzymska posługuje się w święta maryjne doksologią św. Izydora: „Beata Dei Genitrix, Maria, Virgo Perpetua, Templum Dei, Sacrarium Spiritus Sancti...” ¹⁹. Wszystkie występujące w tej doksologii tytuły nadane Maryi ukazują relację zachodzącą między Nią a Duchem Świętym, a także podkreślają, że jest Ona miejscem uprzywilejowanym obecności i działania Ducha Świętego. Działanie to rozwija się w porządku Wcielenia Słowa i w porządku zbawienia oraz uświęcenia ludzi, a więc w całym życiu i dziele Kościoła ²⁰.

Można by też zauważyć, że Sobór Watykański II wolał świado-

¹⁷ Por. L. M. Carli, *La Spirito e Maria nel pensiero di Paolo VI e del Concilio Vaticano II*, Divinitas 20 (1976) 39.

¹⁸ Por. R. Laurentin, *Esprit Saint et théologie mariale*, Nouvelle Revue Théologique 89 (1976) 41.

¹⁹ Por. I. Bengoechea OCD, *Maria Esposa o Sagrario del Espiritu Santo? Reflección teológico — pastoral*, Ephemerides Mariologicae 28 (1978) 146; tenże, *La Virgen Maria y el Espiritu Santo segun san Isidoro de Sevilla*, Ephemerides Mariologicae 28 (1978) 195 n.

²⁰ Por. D. Fernández CMF, *La acción del Espiritu Santo y Maria en la historia de la Salvación*, Estudios Marianos 43 (1978) 209.

mie używać określenia „Sakrarium” — zgodnie z patrystyką i liturgią, zamiast określenia „Świątynia” Ducha Świętego, mimo że ten tytuł występuje w liturgii²¹. Należałoby więc tylko zwrócić uwagę na różnicę zachodzącą pomiędzy tymi prawie identycznymi treściowo wyrażeniami. „Sakrarium” oznacza mianowicie najbardziej świętą (intymną) część Świątyni. Jeżeli Maryję nazywa się „Sakrarium” Ducha Świętego, to wskazuje się tym samym, w konsekwencji, na wyjątkowo intymną relację zachodzącą pomiędzy Nią a Duchem Świętym, który wprowadza Maryję w pełnię swojej obecności i działania. Ta pełnia działania ma swój punkt szczytowy we Wcieleniu, które przedłuża się w życiu Kościoła. Dlatego też Maryja jest najszlachetniejszym członkiem Kościoła, a tym samym jest też „Świątynią Żywą” Ducha Świętego. Tytuł „Sakrarium” uwypuklają w szczególności Ojcowie Wschodni, nazywając Maryję „Nową Arką”, na którą wstąpił Duch Święty i w której sam osobiście zamieszkuje, albo „Mieszkaniem” Ducha Świętego, lub — jeszcze mocniej — podkreślając, że jest Ona najwspanialszą i wyjątkową Jego Świątynią²².

Maryję nazywa się obecnie dosyć często „typem Kościoła”, ponieważ jest Ona poruszana, ożywiana i kierowana przez Tego, który zamieszkuje — w zupełnie specjalny sposób — w Niej jako Matce Syna Bożego i Matce Kościoła, jako w najwspanialszym swoim Sanktuarium, do którego ma się upodobnić cały Kościół. Skoro bowiem Maryja jest typem i wzorem Kościoła, można stąd wyciągnąć wniosek, że jest Ona wzorem łączności Kościoła z Duchem Świętym, a połączenie to wynika z Jej Bożego Macierzyństwa. Mocą działania Ducha Świętego Maryja stała się Matką Syna Bożego i właśnie stąd wynika szczególna Jej relacja do tego Ducha, który ze względu na swe pochodzenie od Syna Bożego zostaje w specjalny sposób dany Najświętszej Dziewicy. Dlatego też, z kolei, sam Syn Boży wcielony staje się w łonie Najświętszej Dziewicy w szczególny sposób własnością Ducha Świętego, a Jej osobista relacja do tegoż Ducha jest określona wyrażeniami: „Świątynia” albo „Sakrarium” Ducha Świętego²³.

Dzięki temu tytułowi wyraża się w konsekwencji nie tylko obecność, zamieszkanie Ducha Świętego w Maryi, w usprawiedliwionych i w Kościele, ale stara się także wyrazić ten fakt wyjątkowy, że Maryja współpracuje aktywnie w Tajemnicy Wcielenia

²¹ Por. tamże, s. 211.

²² Por. *Acta Synodalia S. Concilii Oecumenici Vaticani II* vol. III, periodus 3, pars I, Congregatio Generalis LXXXII, Typis Poliglotis Vaticanis 1973, t. 11, s. 517.

²³ Por. tamże, s. 517 n.

i że jest miejscem uprzywilejowanym obecności Ducha-Uświęci-
ciela ²⁴.

Określenie przez Sobór Watykański II mianem „Sakrarium” Ducha Świętego (KK 53) ukazuje więc w sposób bardzo pogłębiony relację zachodzącą między Maryją a Trzecią Osobą Trójcy Świętej. Określenie to jest wykładnikiem równowagi doktrynalnej, w jakiej poruszał się Sobór ukazujący to, co jest właściwe teologii duchowości i w kulcie oddawanym Maryi przez Kościół na Zachodzie. Rozdział VIII konstytucji „Lumen gentium”, poświęcony całości Maryi, tak jak i cała wzmiankowana konstytucja ma charakter chrystologiczno-trynitarny. Nazywanie Maryi Świątynią Ducha Świętego występuje w kontekście trynitarnym, który ukazuje Maryję w relacji z Trzema Osobami Trójcy Świętej. Sobór Watykański II podkreśla to mocno, że Maryja jest Rodzicielką Syna Bożego, a przez to najbardziej umiłowaną Córką Ojca i Sakrarium Ducha Świętego (KK 53); jest więc to ujęcie ściśle trynitarne i chrystologiczne ²⁵. Relacje Maryi z Trójcą Świętą wskazują na pełnię obecności i działania Trójcy Świętej w Maryi. Sobór Watykański II po wzmiance o dobrowolnej zgodzie Maryi na Wcielenie Syna Bożego, przyznaje Jej w sposób uroczysty wielką rangę i godność — jest Ona mianowicie Matką Syna Bożego, a w konsekwencji umiłowaną Córką Ojca i Sakrarium Ducha Świętego ²⁶.

Motywy podstawowym tej godności jest Jej Macierzyństwo Boże; właśnie ze względu na nie Matka Jezusa staje się umiłowaną Córką Ojca i Sakrarium Ducha Świętego.

Tajemnica Wcielenia i Trójcy Świętej tak są ze sobą zespolone, że gdy się je oddziela od siebie, można popaść w niebezpieczeństwo jakiegoś „pływania” w doktrynie chrześcijańskiej. Natomiast — trzeba to mocno podkreślić — trzy ujęcia podane w tekście soborowym, wskazujące na specjalne relacje Maryi z Trzema Osobami Bożymi, są najbardziej tradycyjne; wyrażają też one w pełni ducha chrześcijańskiego. To odniesienie Maryi do poszczególnych Osób Trójcy Świętej jest powszechne na Zachodzie; spotyka się je w mariologii, liturgii, duchowości maryjnej itp. Jego źródłem i podstawą natomiast jest zawsze Tajemnica Wcielenia, czyli Macierzyństwo Boże Najświętszej Dziewicy. Jeżeli zatem św. Tomasz nazywa tę relację „pokrewieństwem”, poprzez które Najświętsza Dziewica wchodzi niejako w rodzinę Bożą, co z kolei sta-

²⁴ Por. D. Fernandez, art. cyt., s. 212.

²⁵ Por. M. G. Bonano OSB, art. cyt., s. 202.

²⁶ Por. G. Philips, *Le Saint — Esprit et Marie Dans l'Eglise. Vatican II et prospective du problème*, Etudes Mariales 25 (1968) 14.

je się podstawą i źródłem wielu łask²⁷, wyraża się tym samym swoimi słowami myśl jak najbardziej tradycyjną.

Nie ulega także wątpliwości, że nawet wówczas, gdy relacje te nie są jednakowo określone, a mianowicie gdy porządek: Córka Ojca, Matka Syna, Sakrarium Ducha Świętego — zostaje odwrócony lub przekształcony, to jednak rozumie się tę różnorodność nazw właściwie, albowiem przynajmniej niektóre z nich są wspólne Trzem Osobom Bożym. Dlatego też w tradycji zachodniej nazywa się niekiedy Maryję „Oblubienicą” Ojca, Syna lub Ducha Świętego, jak również stosuje się inne lub podobne określenia.

6. Zakończenie

Kościół Katolicki nadaje Maryi różne tytuły ze względu na Jej Boże Macierzyństwo oraz świętość, która wypływała z Jej „fiat” Zgoda Maryi na Wcielenie Syna Bożego i całkowite oddanie się Jej woli Trójcy Przenajświętszej podniosły Ją do takiej wielkiej godności, że możemy nazywać Ją Sanktuarium Ducha Świętego.

Tytuły te nie powinny budzić zastrzeżeń i wątpliwości naszych braci odłączonych, gdyż Maryja nie usunęła w cień Ducha Świętego w życiu i pobożności Kościoła ani Go nie oddaliła; to Duch Święty sam osobiście w Niej zamieszkał i to zamieszkał na stałe. Nie możemy więc oddzielać (nie mamy do tego prawa) Maryi od Ducha Świętego; gdybyśmy to uczynili, wówczas można by nam zarzucić, że czcimy „jakieś nowe bóstwo”. A tymczasem chrześcijanie widząc właśnie w Maryi wyjątkowe Mieszkanie — Sanktuarium Ducha Świętego, czczą Ją ze względu na „wielkie rzeczy”, jakie Jej sam Pan uczynił (por. Łk 1, 3). Należy zatem patrzeć na tytuły nadawane Maryi jako na wyraz ścisłego związku Maryi z Duchem Świętym; wtedy będzie można uwielbiać niezgłębione tajemnice obecności i działania Ducha Świętego w Jego niezwykłym Sanktuarium, jakim jest Maryja. W ten sposób pójdzie się też za myślą Pawła VI o właściwym kierunku odnowy nabożeństwa do Ducha Świętego (i do Maryi) w realizacji życia chrześcijańskiego, które bierze swój początek od Ojca, ale za pośrednictwem Słowa Wcielonego, w Duchu Świętym i Uświęcicielu²⁸.

Należałoby więc chyba częściej używać w nabożeństwach tytułów wyrażających relację Maryi do Ducha Świętego i to takich, które oddawałyby cześć Maryi, a równocześnie Duchowi Świętemu.

²⁷ Por. M. G. Bonano, art. cyt., s. 203.

²⁸ Por. D. Bertetto, art. cyt., s. 444.